

Business Models of Born Globals in a Forest-based Bioeconomy

(BIOBM)

Bioekonomia nykymuodossaan on poikkiteollista, sen tunnusmerkkejä ovat

kompleksiset arverkostot ilman tiukkoja rajoja sekä vahvat kytkökset globaaliin talouteen. Biotalous kehitys riippuu vahvasti yrityksistä, jotka kykenevät rakentamaan innovatiivisia, usein teknologiaan pohjautuvia tuotteita ja palveluita, jotka mahdollistavat myös nopean kasvun ja tehokkaan levikin sekä skaalautuvuuden globaaleille markkinoille. Tietomme siitä kuinka nämä uudet bioekonomian alan toimijat onnistuvat rakentamaan liiketoimintamallinsa skaalautumaan nopeasti globaalien markkinoiden vaatimalle tasolle ovat vielä vähäiset. Aineistomme koostui 23 yrityksen kansainvälisistä liiketoimintamalleista kolmessa avoimessa taloudessa; Suomessa, Uudessa-Seelannissa ja Ruotsissa. Tulokset osoittivat, että pelkkä liiketoimintamalli ei selitä yrityksen kykyä skaalautua nopeasti kansainvälisille markkinoille. Yritykset, jotka onnistuivat kasvamaan nopeasti ja profiloitumaan syntyjään maailmanlaajuisiksi (n.s. born-global) olivat piirteiltään: kansainvälisyyteen pyrkiviä, innovatiivisia ja halukkaita ottamaan suuria riskejä saavuttaakseen aseman globaaleilla markkinoilla.

Tulokset johtivat uuteen tutkimukseen kestävästä yrittäjäorientaation konseptiin liittyen, missä tutkittiin niitä biotalouden alaan kuuluvia yrityksiä, jotka olivat saavuttaneet maailmanlaajuisen aseman. Tulokset osoittivat, että yritykset, jotka onnistuivat tuottamaan kestävästä kehityksen mukaisia läpimurtotuotteita maailmanlaajuisille markkinoille (esim. biomateriaaleista valmistettu muovinkorvike) suunnittelivat arverkostonsa huolellisesti kestävästä hankinnan ja levikin osalta, osoittaen ettei kestävyys ole liioiteltu väite vaan osa todellista yrittäjäorientaatiota.

Tutkimuksen kolmas osa-alue keskittyi digitaalisiin alustoihin ja niiden mahdollisuuksiin muokata perinteisiä lineaarisia liiketoimintamalleja, jotka yhä pitävät valtaa metsäbiotaloudessa. Tutkimme kuinka uudet ohjelmistoavusteiset liiketoimintamallit edesauttavat uusien ja tehokkaiden liiketoimintakohtaamisten ja arvonaluonnin aktiviteettien, jotka eivät olisi mahdollisia perinteisissä lineaarisissa liiketoimintamalleissa,

syntymistä. Tutkimalla suomalaislähtöisiä metsäbiotalouden yrityksiä, voimme sanoa, että perinteiset yritykset luovat usein itse omat alustansa (esim. Stora Enson Box Inc, joka on B2B markkinapaikka uusiutuville pakkauksille) laajentaakseen liiketoimiaan uusille alueille ja mahdollistaakseen eksponentiaalisen kasvun alueellisesti tai globaalisti. Tunnistimme myös muutaman puhtaasti digitaalisen alustan, kuten Kuutio, joka toimii metsätalouden alustana, jota käyttämällä ulkopuoliset tahot voivat vaivattomasti käydä vaihdantaa ja näin luoda arvoa nopeasti, jopa mahdollisuudella maailmanlaajuiseen levikkiin.

Dokumenttianalyysin Suomen ja Uruguayn selluteollisuudesta sekä 12 Uruguayssa tehdyn asiantuntijahaastattelun avulla tutkimme monikansallisen selluteollisuuden toimintaympäristön muutosta. Tutkimuksessa käytimme monitasoista muutoksen mallia (MLP) analysoidaksemme sosioteknistä regiimiä, maisematason muutospainetekijöitä sekä innovaatioita maatasolla Suomessa ja Uruguayssa. Tulokset osoittavat, että vaikka metsäbiotalouden globaalit haasteet ja trendit ovat samoja, maakohtaisten sosioteknisten regiimien erilaisuuden vuoksi myös innovaatiot ja tulevaisuuden näkymät selluteollisuudessa ovat maatasolla hyvin erilaisia. Lisäksi 17 Uruguayssa tehtyä yrityshaastattelua osoittavat, että sellu- ja paperiteollisuuden kehitys riippuu vahvasti monikansallisten yritysten toiminnasta. Saamalla uudella tiedolla selluteollisuuden tulevaisuuden näkymistä, mahdollisuuksista ja haasteista kansallisesta ja kansainvälisestä näkökulmasta voidaan edistää kestäväää biotaloutta.

Lisätietoja:

- Professori Mika Gabrielsson, Itä-Suomen yliopisto, puh. +358 50 5687626, mika.gabrielsson(at)uef.fi
- Professori Jouni Pykäläinen, Itä-Suomen yliopisto, puh. +358 50 3826094, jouni.pykalainen(at)uef.fi